

GLOBAL HEALTH ETHIEK- LOKALE IMPLICATIES VAN EEN VERBONDEN WERELD

Rieke van der Graaf en Martine de Vries

INHOUD

- Introductie Global Health Ethiek
- Normatieve redenen om GHE te omarmen
- Centrale concepten
- De Capability benadering
- Voorbeelden
- Rol van de Ethicus

Preadvies

Uitgebracht t.b.v. het jaarsymposium van de
Nederlandse Vereniging voor Bio-ethiek 7 december 2022

INTRODUCTIE

- Globalisering bevraagt de traditionele, lokale invulling van de medische ethiek
- Verdellende rechtvaardigheid
- Geen afstand meer tot de “distant needy”

GLOBAL HEALTH ETHIEK (GHE)

- Geen aparte discipline, ander perspectief
- Medische ethiek: moeten we het leven van deze patiënt redden?
- GHE: wereldwijde rechtvaardigheid (global justice) en eerlijke kansen (equity) centraal
- Vaak gevoel van onbehagen
- Wie moeten we redden wetende dat we niet iedereen kunnen redden?

GLOBAL HEALTH ETHIEK (GHE)

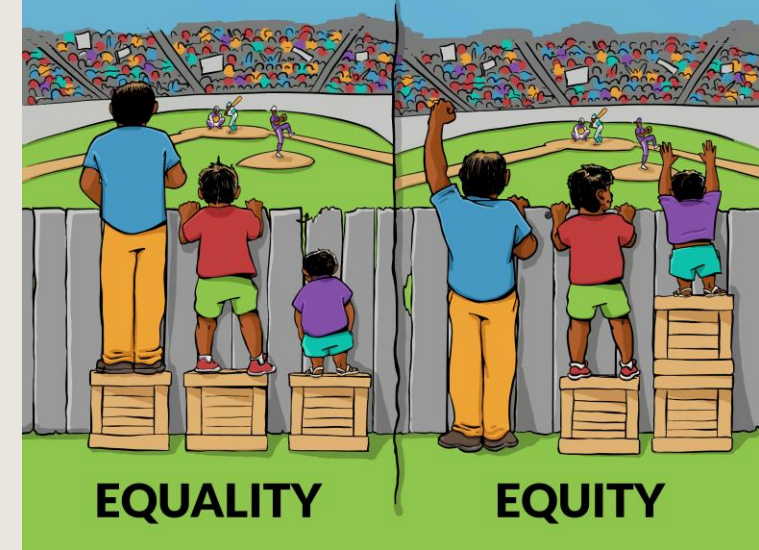
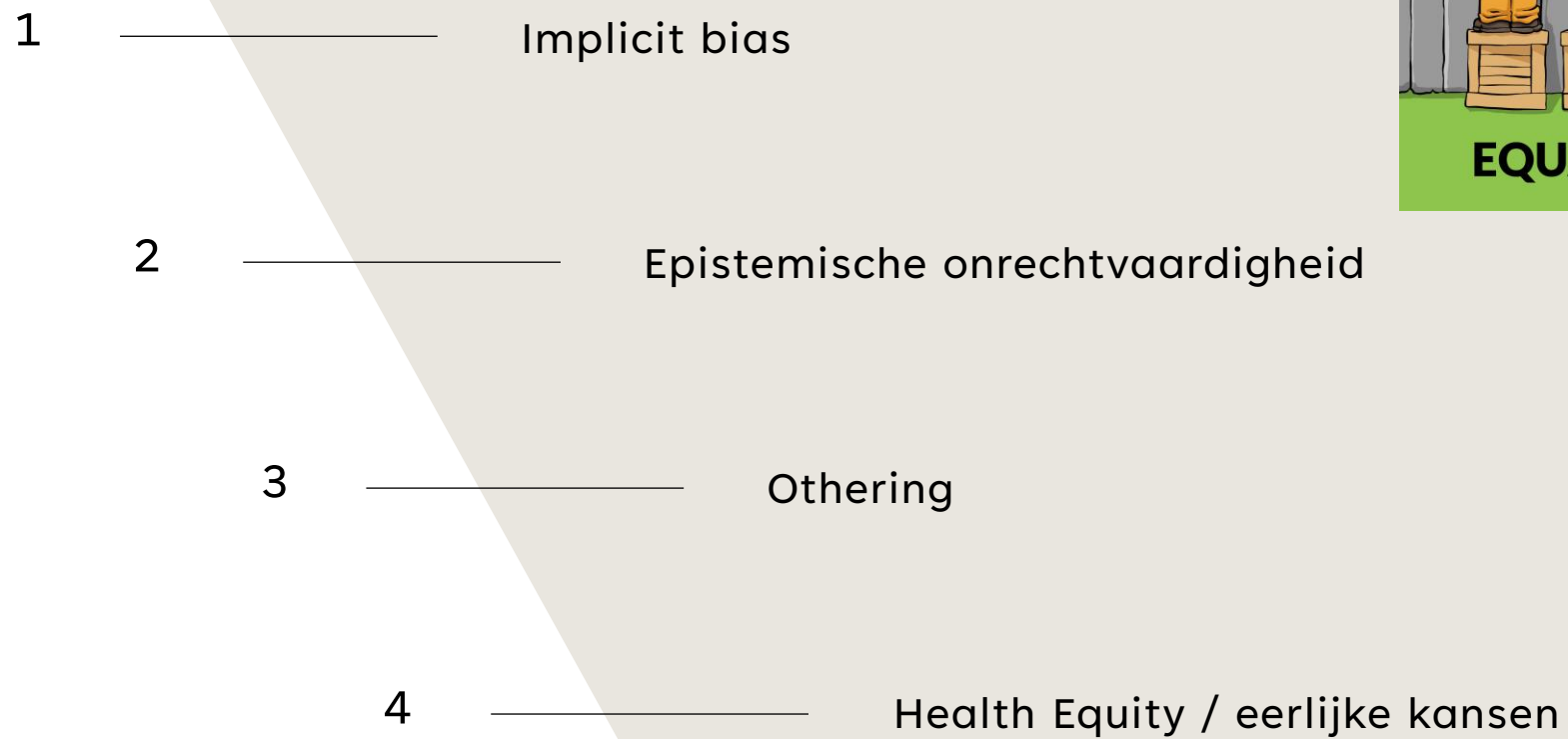
- GHE leert de medische ethiek te zien dat er patronen van structureel onrecht kunnen zijn, ook binnen de arts-patiëntrelatie, die leiden tot gezondheidsverschillen tussen groepen mensen
- Deze onderliggende patronen geven ons morele redenen om tot handelen over te gaan, ook binnen de arts-patient relatie.
- Morele relevantie die aan landsgrenzen wordt toegekend wordt ter discussie gesteld

“Global health ethics is to be committed and engaged in identifying global wrongs related to health, and seeking to have them redressed (...). We might take global health ethics to be an approach requiring us to address global injustice in regard to health, motivated by existing and historical wrongs characteristic of global trade, structural global inequalities, inequalities in global power [and other inequalities].”

Hunter & Dawson, 2021, p. 99

NORMATIEVE REDENEN OM GLOBAL HEALTH ETHIEK TE OMARMEN

- Welbegrepen eigenbelang
- De plicht tot weldoen
- Mensenrechten
- Compensatie van onrecht dat voortkomt uit historische of actuele wandaden

CENTRALE CONCEPTEN

DE CAPABILITY BENADERING

- Het is van primair moreel belang dat mensen vrijheid hebben om welzijn te bereiken
- Welzijn moet worden begrepen in termen van enerzijds mogelijkheden (capabilities) en anderzijds daadwerkelijk functioneren (functionings) van mensen

DE RELATIE TUSSEN CAPABILITIES, FUNCTIONINGS, MIDDELEN EN VRIJE KEUZE

-
- 1 ————— **Persoonlijke conversiefactoren:** gender, leesvaardigheid...
 - 2 ————— **Sociale conversiefactoren:** onrechtvaardige discriminatie, implicit bias, epistemische onrechtvaardigheid, machtsrelaties...
 - 3 ————— **Omgevingsconversiefactoren:** klimaat, vervuiling, kans op rampen, transportmiddelen...
-

3 SOORTEN CONVERSIEFACTOREN

VOORBEELDEN

Eerlijke verdeling
van vaccins

Migratie-
vraagstukken

Klimaat-
rechtvaardigheid

VOORBEELDEN

Verdeling van subsidiegelden

- NWA: regeneratieve medicine boven alles
- ZonMW: focus op Nederland

Slechte toegang tot GGZ bij complexe problematiek

Categorische uitsluiting van zwangere vrouwen van trials

ROL VAN DE MEDISCH ETHICUS

- Voortouw nemen, kaders stellen
- Medische ethiek herijken en verrijken

VERRIJKEN

- Global state of mind
- Doordenking van structurele onrechtvaardigheid binnen medisch handelen
- Meta-ethisch

Interview

Onderzoeker: racisme duwt medewerkers de ouderenzorg uit

Saskia Duijs | onderzoeker Amsterdam UMC

Sommige zorgmedewerkers zeggen hun vaste baan op wegens racisme, stelt onderzoeker Saskia Duijs, maar die reden is onderbelicht. „Racisme wordt niet altijd erkend, of zelfs ontkend, door witte leidinggevenden.”

🔗 Marielle van Bussel 🕒 25 oktober 2022 ⌚ Leestijd 6 minuten

Hoge werkdruk, bureaucratie, lage lonen: het zijn bekende redenen waarom steeds meer zorgmedewerkers als zzp'er aan de slag gaan. Maar de onzichtbare werkelijkheid is er een van racisme en discriminatie, door collega's, managers én patiënten. Dat is volgens Saskia Duijs, promovenda aan Amsterdam UMC, een van de belangrijkste uitkomsten van haar onderzoek naar het welzijn van laagbetaalde zorgprofessionals in de ouderenzorg die hebben gekozen voor het zzp-schap.

HERIJKEN

- Meebepalen van de onderzoeksagenda
- Onrechtvaardigheids perspectief nadrukkelijker in work package opnemen
- Meer aandacht hiervoor in onderwijs
- Implicit bias, epistemische onrechtvaardigheid, equity
- Practice what you preach

CONCLUSIE

**JE GAAT HET PAS ZIEN ALS JE
HET DOOR HEBT.**

Johan Cruijff

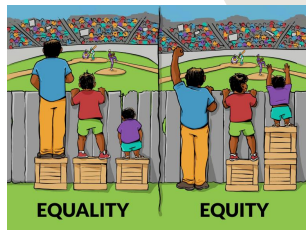
iSTOCK

Auteurs

ANP

<https://interactioninstitute.org/illustrating-equality-vs-equity/>